

Osa 9, Muut pakolliset tiedot

Oppaan tässä osassa opit:

- ▶ Millä tarkkuudella toimijan yhteystiedot tulee merkitä pakkaukseen?
- ▶ Miten sisällön määrä ilmoitetaan?
- ▶ Mikä elintarvike-erän tunnuksen tarkoitus on ja miten se merkitään pakkaukseen?
- ▶ Milloin elintarvikkeen pakkaukseen on tehtävä tunnustusmerkintä?
- ▶ Milloin tuotteen alkoholipitoisuus tulee ilmoittaa?
- ▶ Mille elintarvikkeille on olemassa erillisiä tuotekohtaisia vaatimuksia?
- ▶ Millaisia erityismerkintävaatimuksia on pakastetuille ja jäädytetyille elintarvikkeille?
- ▶ Miten merkitset muuntogeeniset tai ionisoivalla säteilyllä käsitellyt elintarvikkeet?

Vastuussa olevan elintarvikealan toimijan nimi ja osoite

Elintarvikepakkaukseen on merkittävä elintarviketiedoista vastuussa olevan **elintarvikealan toimijan nimi, toiminimi tai aputoiminimi**

- Valmistaja, valmistuttaja, pakkaaja tai Euroopan unionissa toimiva myyjä
- Tuoreiden, kokonaisten kasvien (vihannekset, hedelmät ja marjat) pakkauksissa on oltava pakkaajan nimi

ja osoite

- Katuosoite, postilokero tai muu osoite sillä tarkkuudella, että yritykselle tuleva posti löytää perille
- Pelkkä www-osoite ei riitä
- Ei tarvitse olla sekä suomen- että ruotsinkielisenä

Jos pakkauksessa ilmoitetusta toimijan nimestä tai muuten pakkauksesta saa harhaanjohtavan käsityksen toimijan roolista, on Ruokaviraston suositusten mukaan nimeä syytä täydentää esimerkiksi maininnalla "valmistuttaja", "pakkaaja" tai "markkinoija".

Pakkaamattomat elintarvikkeet

Vastuussa olevan toimijan nimi- ja osoitetietoja ei tarvitse ilmoittaa vähittäismyyntipaikassa tai tarjoilupaikassa myytävistä pakkaamattomista elintarvikkeista.

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 6.8.

Sisällön määrä

Sisällön määrällä tarkoitetaan pakkauksessa olevan elintarvikkeen määrää pakkaushetkellä.

Pakkausmateriaalin painoa ei saa sisällyttää ilmoitettuun sisällön määrään.

Määrä voidaan ilmaista seuraavissa yksiköissä:

Painoyksiköt	Tilavuusyksiköt (nestemäiset tuotteet)
milligramma (mg)	millilitra (ml)
gramma (g)	desilitra (dl)
kilogramma (kg)	litra (l)

Torikaupassa tai vastaavassa kaupassa kiinteitä tuotteita voidaan myydä myös tilavuuden perusteella, esimerkiksi mansikoita litrahintaan.

Erityistapauksia

Joissain erityistapauksissa sisällön määrän ilmoittamisessa on poikkeuksia.

Esimerkiksi:

Suola-, mauste-, sokeri- tai muussa vastaavassa liemessä myytävät kiinteät elintarvikkeet

Jos kiinteää elintarviketta pidetään kaupan astiassa olevassa liemessä, on ilmoitettava sekä elintarvikkeen kokonaispaino että kiinteän elintarvikkeen paino.

Esimerkiksi ”punajuuria etikalliemessä 380 g, josta punajuuria 290 g”.

Luokitellut A-luokan kananmunat

Pakkauksessa on ilmoitettava painoluokitus, johon sisältyy painoluokan vaihteluväli grammoina.

Pakkaamattomat elintarvikkeet

Elintarvikkeen sisällön painoa ei tarvitse ilmoittaa vähittäismyyntipaikassa tai tarjoilupaikassa myytävistä pakkaamattomista elintarvikkeista.

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 6.6.

Elintarvike-erän tunnus

Elintarvike-erän tunnuksen tarkoituksena on yksilöidä samaan erään kuuluvat elintarvikkeet.

Elintarvike-erä on tuotettu, valmistettu tai pakattu käytännöllisesti katsoen samaan aikaan ja samalla tavalla.

Erä on yleensä korkeintaan yhden päivän tuotannon suuruinen.

Elintarvike-erän tunnuksen tulee selvästi erottua muista pakkausmerkinnöistä. Tunnuksen eteen on liitettävä kirjain ”L” (Lot = erä), jollei tunnus muutoin erotu selvästi muista pakkausmerkinnöistä. Esimerkiksi L125.

Erityisesti silloin, kun pakkauksessa on useita numero- tai kirjainsarjoja, on tunnuksen yksilöinti L-kirjaimella tarpeen.

Erätunnus voidaan korvata elintarvikkeen säilyvyysaikaan (parasta ennen / viimeinen käyttöajankohta / viimeinen käyttöpäivä) liittyvällä merkinnällä edellyttäen, että ilmoitetaan ainakin päivä ja kuukausi tässä järjestyksessä.

Erätunnus on tärkeä tieto silloin, jos joudut vetämään tuotteesi pois markkinoilta.

Tuote tulee poistaa markkinoilta, jos havaitaan, että elintarvike ei ole elintarvikkeen turvallisuutta koskevien vaatimusten mukainen, esimerkiksi allergeenit on jätetty ilmoittamatta. Jos tiedät, että virhe koskee ainoastaan tiettyä elintarvike-erää, markkinoilta poistettavien tuotteiden määrä ja samalla sinulle aiheutuneet kustannukset pienenevät.

Pakkaamattomat elintarvikkeet

Yleensä pakkaamattoman tuotteen erätunnusta ei tarvitse ilmoittaa kuluttajalle. Toimijalta toiselle toimitettaessa on elintarvike-erän tunnus merkittävä kuljetuspakkaukseen, -astiaan tai -laatikkoon tai, jos tällaista ei ole, asiaankuuluviin kaupallisiin asiakirjoihin. Esimerkiksi jos suurtalous toimittaa toiselle suurtaloudelle elintarvikkeita, erätunnus on merkittävä.

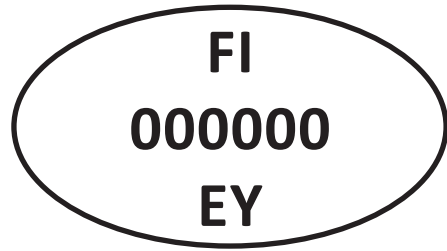
Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 6.11.

Tunnistusmerkintä

Eläinperäisen elintarvikkeen pakkaukseen on tehtävä tunnustusmerkintä, ennen kuin tuote lähtee tuotantolaitoksesta eteenpäin. Eläinperäiset elintarvikkeet ovat elintarvikkeita, joiden valmistusaineet ovat yksinomaan eläinperäisiä tai joissa kasviperäinen aines on yhdistetty prosessoimattoman eläinperäisen aineksen kanssa.

Soikeassa tunnustusmerkinnässä on oltava laitoksen sijaintimaan nimi, laitoksen hyväksymisnumero ja jos laitos sijaitsee Euroopan yhteisössä, yhteisön lyhenne. Laitoksen sijaintimaa voidaan kirjoittaa kokonaan tai kaksikirjaimisella lyhenteellä.

Esimerkki tunnustusmerkistä:

Kananmunien osalta noudatetaan alkuperäkoodimerkintää.

Tästä löydät lisätietoa Ruokaviraston internetsivuilta (Ruokaviraston ohje 16034. Kananmunien ja muiden linnunmunien tuotanto ja myynti).

Pakkaamattomat elintarvikkeet

Tunnustusmerkintää ei tarvitse ilmoittaa vähittäismyynnissä tai tarjoilupaikassa myytävistä pakkaamattomista elintarvikkeista.

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 6.9.

Alkoholipitoisuus

Juoman alkoholipitoisuus tulee merkitä pakkaukseen tilavuusprosentteina (til-%), jos se ylittää 1,2 til-%.

Ruokavirasto suosittelee, että alkoholipitoisuus ilmoitettaisiin pakkausmerkinnöissä, jos sen pitoisuus kiinteässä elintarvikkeessa on yli 1,8 painoprosenttia.

Pakkaamattomat elintarvikkeet

Alkoholipitoisuutta ei tarvitse ilmoittaa vähittäismyyntipaikassa tai tarjoilupaikassa myytävistä pakkaamattomista elintarvikkeista.

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 6.14.

Tuotekohtaiset vaatimukset tietyille elintarvikeryhmille

Lainsäädännössä on annettu tuotekohtaisia erityisvaatimuksia tietyille elintarvikeryhmille, kuten tuoreille kasviksille, kalastus- ja vesiviljelytuotteille, naudanlihalle, munille, hunajalle, raakamaidolle ja suklaalle.

Lisätietoja löydät Elintarviketieto-oppaan osioista 2 ja 11.

Pakastettujen ja jäädytettyjen elintarvikkeiden erityismerkinnät

Pakastaminen on yksi jäädyttämisen muoto. Siitä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 818/2012.

Kuluttajalle tai suurtaloudelle sellaisenaan myytäväksi tai muuten luovutettavaksi tarkoitetun pakasteen pakkauksessa on oltava yleisten pakkausmerkintöjen lisäksi seuraavat merkinnät

- Sana ”pakastettu” tai ”pakaste”
- Vähimmäissäilyvyysaikaa koskeva merkintä, parasta ennen
- Aika, jonka ostaja voi pakastetta säilyttää
- Säilytysohje, josta ilmenee säilytyslämpötila
- Merkintä ”ei saa jäädyttää uudelleen sulatuksen jälkeen”

Esimerkki pakasteen säilytysohjeesta:

Leivitetty seitifilee, pakaste

Säilytys: -18 °C tai kylmemmässä.
Sulanutta tuotetta ei saa jäädyttää uudelleen.

Tuote säilyy:

- Pakastelämpötilassa (-18 °C), katso päiväysmerkintä*
- Jääkaapin pakastelämpötilassa (-5 °C) 4 vrk
- Jääkaapissa (+5 °C) 2 vrk
- Huoneenlämmössä (+20 °C) 2 tuntia

* Parasta ennen 12/2019 loppua

Pakastetun lihan, raakalihavalmisteen ja jalostamattoman kalastustuotteen pakkausmerkinnöissä tulee ilmoittaa pakastuspäivä tai ensimmäisen pakastuksen päivä, jos tuote on pakastettu useamman kuin yhden kerran.

Ajankohdassa ilmoitetaan päivä, kuukausi ja vuosi tässä järjestyksessä, esimerkiksi ”pakastettu 15/10/2019” tai ”pakastettu 15.10.2019”.

Huomioithan, että pakasteasetus ei koske jäätelöä, mehujäätä tai muita elintarvikkeitä.

Voinko myydä pakastetun tuotteen sulatettuna?

Pakastettuna varastoituja elintarvikkeita voi myydä kuluttajalle tai suurtaloudelle osittain tai kokonaan sulaneena, jos pakkausmerkinnöissä tai esitteessä selvästi ilmoitetaan, että tuote on varastoitu pakastettuna ja ettei sitä saa jäädyttää uudelleen sulatuksen jälkeen.

Lisäksi tulee kertoa elintarvikkeen nimen yhteydessä, että tuote on ”sulatettu” tai muu vastaava ilmaisu.

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 9.1.

Muuntogeenisten elintarvikkeiden merkinnät

Elintarvikkeen valmistuksessa saa käyttää vain EU:ssa hyväksytyjä muuntogeenisiä aineksia. Muuntogeeninen tarkoittaa eliötä, esimerkiksi kasvia tai bakteeria, jonka perimää on muunnettu geeniteknisin menetelmin. Muuntogeenisen aineksen käytöstä on ilmoitettava tuotteen ainesosaluettelossa.

Jos ainesosaluetteloa ei ole, merkintä muuntogeenisyydestä tulee tehdä muulla selkeällä tavalla.

Esimerkkejä merkintätavoista:
... soija (muuntogeeninen)...
... muuntogeeninen maissi...
... valmistettu muuntogeenisestä soijasta...

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 9.2.

Ionisoivalla säteilyllä käsittelystä ilmoittaminen

Suomessa saa myydä säteilytettynä ainoastaan kuivattuja mausteyrttejä, mausteita ja maustekasveja.

Jos säteilytetty elintarvike myydään sellaisenaan pakattuna, pakkauksessa on oltava merkintä ”säteilytetty” tai ”käsitelty ionisoivalla säteilyllä”.

Jos säteilytettyä elintarviketta käytetään ainesosana jossakin toisessa elintarvikkeessa, on pakkauksen ainesosaluettelossa säteilytetyn ainesosan nimen yhteydessä oltava merkintä ”säteilytetty” tai ”käsitelty ionisoivalla säteilyllä”.

Merkintä vaaditaan myös sellaisesta säteilytetystä ainesosasta, jonka osuus on vähemmän kuin 2 % lopullisesta elintarvikkeesta.

Elintarvike on säteilytettävä hyväksytyssä laitoksessa.

Pakkaamattomat elintarvikkeet

Pakkaamattomana myytävässä elintarvikkeessa säteilytyksestä kertovan merkinnän on oltava nimen yhteydessä, elintarvikkeen välittömässä läheisyydessä olevassa esitteessä tai myyntiastiasa.

Lisätietoa löydät Elintarviketieto-oppaan osiosta 9.4.

Voit harjoitella oppimaasi tämän oppaan Osassa 11, Kertaustehtävät.

Yhteenveto

- ▶ Ilmoita yhteystiedot pakkauksessa siten, että yritykselle tuleva posti löytää perille.
- ▶ Käytä sisällön määrän ilmoittamisessa painoyksiköitä (mg, g, kg) tai nestemäisten tuotteiden osalta tilavuusyksiköitä (ml, dl, l).
- ▶ Elintarvike-erän tunnus yksilöi samaan erään kuuluvat elintarvikkeet. Tieto auttaa esimerkiksi tuotteiden takaisinvetotilanteessa.
- ▶ Jos myyt eläinperäisiä elintarvikkeita, merkitse pakkaukseen soikea tunnistusmerkintä.
- ▶ Ilmoita elintarvikkeen alkoholipitoisuus, jos se on juomassa yli 1,2 til-%
- ▶ Muista ilmoittaa, jos käytät muuntogeenisiä ainesosia tai jos elintarvike on säteilytetty.
- ▶ Huomioi mahdolliset tuotekohtaiset lainsäädännöt.